

ALACAKLARDA AMORTİSMAN (KARŞILIKLAR):

● İbrahim ERCAN*

1-GİRİŞ:

İşletme alacaklarından değerini tamamını kaybedenler doğrudan, tahsili şüpheli hale gelenler ise, karşılık ayrılmak suretiyle zarar yazılır. Değersiz ve şüpheli alacakların gider yazılması esasında bir amortisman uygulamasıdır. Bu yazımızda değersiz ve vazgeçilen alacaklar ile şüpheli alacakların değerlendirme esasları üzerinde durulacaktır.

2- DEĞERSİZ ALACAKLAR:

Bilanço ve işletme esasında defter tutan tüccarlar ile bilanço ve zira-i işletme esasında defter tutan çiftçilere, VUK'nun (Vergi Usul Kanunu) 322. maddesiyle, değersiz alacaklarını mukayyet değerleri üzerinden zarar yazabilme imkanı getirilmiştir.

Söz konusu maddede, “Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmayan alacaklar değersiz alacaktır.

Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacakları, gider kaydedilmek suretiyle yok edilirler.” Hükümü yer almaktadır.

---

* Vergi Denetmeni

2.2- Değersiz Alacak Sayılma Şartları:

Alacağın, değersiz alacak niteliğinde kabul edilebilmesi için şu şartları taşıması gerekmektedir.

a) Alacak iş ve işletme ile ilgili olmalı;

Değersiz alacak niteliğini kazanacak alacağın normal ve mutad olarak işletmenin faaliyeti sonucu doğması ve işletmenin karına etkide bulunmuş olması gerekir.(Öztürk, 2006, 136) İşletme sahip ve ortaklarının şahsi alacakları sonradan işletme alacakları arasına dahil edilse bile değersiz alacak kabul edilip zarar yazılamaz.

b) Alacak gerçek usulde vergilendirilen mükelleflere ait olmalı;

Bir alacağın değersiz alacak olarak kabul edilebilmesi için alacağın ya bilanço esasında ya da işletme hesabı esasında defter tutan işletmeye ait olması gerekir.

Bilanço usulünde defter tutan mükellefler, değersiz alacağı bu niteliği kazandığı tarihte mukayyet değeriyle zarar yazmak suretiyle, işletme hesabı esasında defter tutan mükellefler ise değersiz alacaklarını gider yazmak suretiyle, yok edebilirler.

c) Alacak ticari ve zirai kazancın elde edilme ve idame edilmesiyle ilgili olmalı;

Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame edilmesiyle ilgili olan alacaklar gerekli şartlar oluşması halinde değersiz alacak olarak kabul edilip giderleştirilebilir. Alacak, ticari ve zirai faaliyet neticesinde oluşmalı ve ticari ve zirai faaliyetle doğrudan ilgili olmalıdır. Buna göre, hatır senedi ve çe-

şitli kefaletlerden doğan alacaklar faaliyetle doğrudan ilgili olmadığı için, değersiz alacak kabul edilip zarar yazılmaz

d) Alacak hasılat olarak işletme hesaplarına intikal ettirilmiş olmalı;

Ticari ve zirai kazançta tahakkuk esası geçerlidir. Bu nedenle, satış hasılatlarının anında tahsili hasılat kaydı için önemli değildir. Satış hasılatları anında tahsil edilse de, edilmese de hasılat olarak kaydedilirler. Bedeli tahsil edilmeyen alacakların sonradan tahsilinin imkansız hale gelmesi durumunda zarar yazılabilirler. Ancak, değersiz alacağın zarar yazılabilmesi için, hasılat olarak kayıtlara alınmış olması gerekir. Hasılat dahil olmayan değersiz alacaklar zarar olarak yazılamaz. Bu doğrultuda, mal alımı için verilen avanslar hasılat olmadığı için, değersiz alacak kabul edilemez.

2.3- Değersiz Alacağın Zarar Yazılma Şartları:

Değersiz alacaklar VUK 322. maddesine göre iki şartla zarar yazılabilir. Bunlar;

a) Kazai hüküm;

Kazai hükümden maksat, alacağın tahsil edilme imkanının tamamen ortadan kalktığını hükme bağlayan bir mahkeme kararının mevcudiyetidir.(Özbalcı, 2007, 838) Alacak için tüm kanuni yollar denenmiş, ancak tüm bunlara rağmen alacak tahsil edilememiş ve alacağın tahsilinin imkansız olduğu da mahkeme kararıyla ortaya konulmuştur.

b) Kanaat verici vesika;

Kanaat verici vesikadan ne anlaşılması gerektiği VUK'da açıklanmamış. Ancak VUK'un ikinci kitabında kanaat verici vesika olarak kabul edilebilecek

vesikaların neler olabileceği belirtilmiştir. Kanat verici vesikalara örnek olarak şunlar gösterilebilir. gösterilebilir.

-Konkordato anlaşması,

-Alacaktan vazgeçildiğini gösteren mahkeme tutanakları,

-Borçlunun varlık bırakmadan öldüğü ve mirasçılarının mirası reddettiğini gösteren belgeler,

-Borçlunun kesin olarak yurt dışına çıktığı ve haczi kabil malı olmadığını gösteren belgeler,

-Gerek doğuşu, gerekse vazgeçilmesi bakımından, belli ve inandırıcı sebepleri olmak şartı ile alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmalar.(Özbalcı, 2007, 838)

Alacağın kazai hüküm veya kanaat verici vesikayla değersiz alacak olduğu kesinleştiği takdirde zarar yazılabilecektir.

2.4- Değersiz Alacaklar İle İlgili Özellikli Durumlar:

Aciz vesikası alan bir alacaklının alacağı değersiz alacak olarak kabul edilebilir mi?

Aciz vesikası, icra takibi halinde borçlunun haczedilen bütün mallarının satışı sonucu alacaklıların, alacaklarına kavuşamamaları halinde alamadıkları kısım için kendilerine verilen belgedir. Aciz vesikası bir alacağın değersiz hale gelebilmesi için yeterli değildir. Bir alacağın değersiz hale gelmesi için tahsil imkanının kalmamış olması gerekir. Tahsil imkanının kalmamış olması için, öncelikle tahsil için bütün yasal yollara başvurulması ve yapılan başvuru ve takipler sonucunda alacağın ödenmeyeceği veya paranın tahsil edilmesinin olanaksız hale gelmiş olduğunun mahkeme kararı ile tespit edilmesi gerekir.(Öztürk, 2006, 140)

2.5- Değersiz Alacağın Zarar Yazılacağı Dönem:

Alacak, değersiz duruma geldiği yıl hesaplarına zarar olarak intikal ettirilir. İlgili olduğu dönemde zarar yazılmayan alacak, sonraki yıllarda zarar yazılamaz.

3- ŞÜPHELİ ALACAKLAR:

VUK 323. maddesinde, “Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1. Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;
2. Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar; şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir. Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabına intikal ettirilir.”

Şüpheli alacaklarda, değersiz alacaklarda olduğu gibi doğrudan gider yazma uygulaması yoktur. Şüpheli alacaklar için, şüpheli hale geldikleri dönemde karşılık ayrılır ve karşılık hesaplarında izlenir.

Karşılık ayırmak suretiyle zarar yazılan alacak sonradan tahsil edildiğinde karşılık hesabı kapatılarak kara alınır.

Tahsil imkanı tamamen ortadan kalkmamakla birlikte, hasılatın vergi matrahına dahil edilmesi nedeniyle mükellefi zor durumda bırakacak alacakları, kanun koyucu şüpheli alacak sayarak karşılık ayrılmak suretiyle gider yazmasına imkan tanımıştır.(Özyer, 2001, 508)

Karşılıklar, VUK’un 288. maddesinde, “Hasıl olan veya beklenen fakat

miktarı katıyetle kestirilemeyen ve teşebbüs için borç mahiyetini arz eden belli bazı zararları karşılamak maksadıyla hesaben ayrılan meblağlara karşılık denir.” şekilde tanımlanmıştır. Buna göre, karşılık ayrılacak şüpheli alacakların tahsil edilemeyeceği henüz kesinlik kazanmamıştır. Ancak, söz konusu alacağın gelecekte tahsil imkanının ortadan kalkmasından dolayı gerçekleştirilecek bir zarar bulunmaktadır. Bundan dolayı, VUK’un 323. maddesinde belirtilen şartları taşıyan şüpheli alacaklar için pasifte karşılık ayırma imkanı getirilmiştir.

Söz konusu karşılıkların, karşılık hesaplarında izlenmesinden dolayı, şüpheli alacaklara karşılık yalnızca bilanço esasında defter tutan mükelleflerce ayrılabilir.

Teminata bağlanmış alacaklar için karşılık ayrılmaz, ancak teminatı aşan tutarda bir alacak mevcutsa, teminatı aşan kısım için karşılık ayrılabilir.

3.2- Şüpheli Alacak Sayılma Şartları:

VUK 323. maddesinde aşağıda belirtilen durumlarda bir alacağın şüpheli hale geleceği belirtilmiştir. Buna göre;

a) Dava ve icra safhasında bulunan alacaklar;

Dava ve icra safhasında bulunan alacaklar şüpheli alacak sayılarak, karşılık ayrılabilir. Bir alacağın süresinde tahsil edilememesi dolayısıyla mahkeme veya icraya başvurulmak suretiyle alacağın tahsiline geçilmiş olması, alacağın şüpheli alacak niteliği kazanması için yeterlidir. Ancak, dava için yalnızca müracaat yeterli değildir. Müracaat sonrası ciddi bir takip gerekir. Müracaat yapıp, takip edilmeyen alacaklar için ayrılmış olan karşılıklar zarar olarak kabul edilemez.

b) Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan, dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar;

Bu nitelikteki alacakların senetli veya senetsiz olması önemli değildir. Alacak, protesto edilmesine veya yazı ile bir defadan fazla istenmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş olmalıdır. Ayrıca, alacak tutarının dava ve icra takibine değmeyecek ölçüde düşük olması gerekir. Bu tutarın belirlenmesinde dava ve icra masrafları ölçü olarak alınabilir.

Senetli alacaklar, noter aracılığıyla gerçekleştirilen protesto ile istenebilmektedir. Senede bağlı olmayan alacaklar mükellefin defter kayıtlarında görülebilir. Bu alacaklar kredili satışlar sonucu oluşan alacaklar olup vadeleri kesin olarak belli değildir. Bu nitelikteki alacakların ticari teamüllere göre normal sayılabilecek bir vadede ödenmemesi halinde, kesin bir ödeme süresi tayin olunur. Bu süre içerisinde de ödenmeyen alacaklar, protesto edilir veya yazı ile istenir. Yazı ile isteme üçüncü şahısların bu konuda kanaatlerini sağlayacak nitelikte olan belgelerle gerçekleştirilmelidir. Buna rağmen tahsil olunamayan küçük alacakların şüpheli hale geldiği kabul edilir.

3.3- Şüpheli Hale Gelen Alacağa Karşılık Ayırma Şartları:

a) Bilanço esasında defter tutma;

Şüpheli alacaklara karşılık yalnızca bilanço esasında defter tutan tüccar ve çiftçiler tarafından ayrılabilir. İşletme hesabı esasında defter tutan tüccar ve çiftçiler şüpheli hale gelen alacakları için karşılık ayıramazlar. VUK 323'de şüpheli alacaklar için, değerlendirme günündeki tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla, bu nitelikteki bir işlem bilanço esasında defter tutmak gerekir. İşletme esasında tutulan defterler muhteviyatı itibarıyla bu işleme uygun değildir.

b) Alacak iş ve işletme ile ilgili olmalı;

Karşılık ayrılacak şüpheli alacak işletmenin faaliyet konusuyla ve dolayısıyla işletmeyle ilgili olmalıdır. İşletme sahip ve ortaklarının şahsi alacakları sonradan işletme alacakları arasına dahil edilse bile değersiz alacak kabul edilip zarar yazılamaz.

c) Alacak ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmalı;

Şüpheli alacak karşılığı ticari ve zirai kazanç sahipleri tarafından, ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame edilmesi ile ilgili olan alacakları için diğer şartların oluşması halinde karşılık ayrılabilir. Bu nitelikte olmayan şüpheli alacaklar için karşılık ayrılamayacaktır.

d) Alacak teminatsız olmalı,

Şüpheli alacak karşılığı ayırabilmek için alacağın teminatsız olması gerekir. Bir kısmı teminatlı alacaklarda karşılık yalnızca teminatın dışında kalan miktar için ayrılabilir. Bun göre, menkul rehni ve gayri menkul ipotegi şeklinde aynı bir teminata bağlanmış alacaklar için karşılık ayrılamamaktadır. Ke-falete bağlı alacaklarda teminata bağlı kabul edilir ve karşılık ayrılamaz.

Adi ortaklığın borçlarından, ortaklar şahsen ve müteselsilen sorumludurlar. Bu nedenle, adi ortaklıktan olan alacak dolayısıyla karşılık ayrılabilmesi için, ortaklardan her biri hakkında takibat yapılması gereklidir. Ayrıca, borçlunun vadesinde borcunu ödememesi halinde mallarına haciz konulması alacağın teminatlı hale gelmesini sağlamakta olup bu nitelikteki alacaklar için de karşılık ayrılamamaktadır.(Özbalcı, 2007, 840)

3.4- Şüpheli Alacak Karılığ Uygulamasında Özellikli Durumlar:

a) Adi ortaklıktan olan alacaklar;

Adi ortaklığın tüzel kişiliği yoktur. Ortaklar adi ortaklığın borçlarından şahsen ve müteselsilen sorumludurlar. Bu sorumluluk için borç doğuran işlemin ortaklık adına yapıldığının bilinmesi gerekir. Bu nedenle, adi ortaklıklarda alacak dolayısıyla karşılık ayrılabilmesi için ortaklardan her biri hakkında takibat yapılması gerekir.

b) Kolektif şirketlerden olan alacaklar;

Kolektif şirket bir şahıs şirkettir. Bu sebeple, şirketin borçlarından ve taahhütlerinden dolayı ortaklar müteselsilen ve bütün şahsi mal varlıklarıyla sorumludurlar. Kolektif şirketten olan alacaklardan dolayı, şüpheli alacak karşılığı ayrılabilmesi için şirket tüzel kişiliği ve şirket ortakları nezdinde de takibata girişilmesi ve girişimin sonuçsuz kalması gerekmektedir.

c) Kamu kurum ve kuruluşlarından olan alacaklar;

Kamu kurum ve kuruluşlarından olan alacaklar için karşılık ayrılıp ayrılamayacağı konusunda tereddütler bulunmaktadır. Maliye Bakanlığı'nın 29.09.1995 tarih ve 1300-220/7897 sayılı muktezasında; Kamu idare ve müesseselerindeki alacakları için karşılık ayrılması söz konusu olamaz. Çünkü, kamu idare ve müesseselerinden alacağın tahsil edilememesi mümkün değildir. Denilerek, bu konuya açıklık getirmiştir. Dolayısıyla, kamu kurum ve kuruluşlarından olan alacaklar için karşılık ayrılması mümkün değildir.

d) Katma değer vergisinin durumu;

334 sıra no.lu VUK Genel Tebliği'nde; VUK'un 323. maddesinde bir alacağın şüpheli bir alacağın şüpheli alacak olarak değerlendirilmesinde aranan şartların belirtildiği, katma değer vergisinin de, ekonomik faaliyetlerin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan ve işletmenin alışları sırasında ödenen, işletme alacaklarının bir unsurunu teşkil eden ve doğrudan doğruya mal veya hizmet tesliminden veya ifasından kaynaklanan bir alacak olduğu belirtilerek, katma değer vergisinden kaynaklanan alacak için şüpheli alacak karşılığı ayrılabilmesinin alacağın ilgili dönemin kayıtlarına girmesi ve katma değer vergisi beyannamelerinde beyan edilmesi halinde mümkün olacağı belirtilmiştir.

Buna göre VUK'un 323. maddesinde belirtilen şartların oluşması, alacağın ilgili döneme kayıtlarına intikal etmesi ve KDV beyannamelerinde beyan edilmesi halinde, KDV için karşılık ayrılacaktır.

e)Verilen avansların durumu;

Mal veya hizmet alımından önce mal ve hizmetin bedeline mahsuben yapılan ödemeye avans denmektedir. Bu nitelikte yapılan ödemeler henüz gelir oluşmadığından hasılat hesaplarına intikal ettirilmez. Dolayısıyla, verilen avanslar ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve ticari iş ve işletmeyle ilgili olsa da hasılat olarak kayıtlara intikal ettirilmediğinden verilen avanslardan dolayı oluşan alacaklar için karşılık ayrılamaz.

f) Aciz vesikasına bağlanan alacaklar;

Aciz vesikası, düzenlendiği sırada borçlunun borcunu ödeyecek durumda olduğunu gösteren bir belgedir. Ancak, bu belge borçlunun borcunu hiçbir zaman ödeyemeyeceği anlamına gelmediğinden, aciz belgesine bağlanan bir alacak değersiz alacak sayılmasa da bu alacak için şüpheli alacak karşılığı ayrılabilir.

g) Konkordato halinde şüpheli alacak;

Konkordato, borçlunun alacaklılarının en az üçte iki çoğunluğuyla yaptığı ve anlaşmayı kabul etmeyen diğer alacaklıları da bağlayan, alacaklıların alacaklarının belli bir yüzdesinden vazgeçtiklerini belirleyen bir anlaşmadır. Alacaklıların kendi istekleri doğrultusunda alacaklarının tahsilinden vazgeçmeleri halinde vazgeçilen alacaklardan bahsedilebilir. Şüpheli alacak karşılığı ayrılması söz konusu değildir.

h) Haciz işlemi uygulanan alacaklar;

Borçlunun borcunu vadesinde ödememesi halinde mallarına haciz konulması, alacağın teminata bağlandığını gösterir ve teminatlı alacaklar için karşılık ayrılamaz.

ı) Hatır senetleri ve çekleri;

Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve ticari iş ve işletmeyle doğrudan ilgili olmayan gerçek bir alış verişe dayanmayan ve amacı işletmelerin finansman ihtiyacını karşılamak olan hatır senedi ve çeklerinden oluşan alacaklar için karşılık ayrılmayacaktır.

i) Yabancı para cinsinden alacaklar;

Yabancı para cinsinden olan ve şüpheli hale gelen alacaklar için karşılık ayrılmasına karar verilmesi durumunda, bu alacaklar nedeniyle değerlendirme gününde hesaplanan kur farkları için de karşılık ayrılacaktır. Bu durumda, değerlendirme gününde kur farkı geliri hesaplanacak, ancak aynı tutarda karşılık ayrılmak suretiyle bu tutar gider hesaplarına yansıtılacaktır.(Pehlivan, 405-406, 73)

Şüpheli alacaklar için karşılık ayrılmasını düzenleyen hükümler açısından borçlunun yurtiçinde veya yurt dışında olmasında bir farklılık bulunmamaktadır. Yurtdışından olan alacaklar için karşılık ayrılabilmesi için, hem VUK'da hem de 32 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'a ilişkin 91-32/5 sayılı tebliğde aranılan şartların bulunması gerekmektedir. Söz konusu tebliğin 22/V-i maddesi, yurtdışından olan alacakların şüpheli hale gelmeleri için dava açılmış olması ve bu belgelerin dış temsilciliklerimize onaylatılması veya Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdik Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümlerine göre onaylatılması gerekmektedir.(Beyanname düzenleme kılavuzu, 2009, 1126)

3.5- Şüpheli Alacağa Karşılık Ayrılacağı Zaman:

Şüpheli alacağa karşılık ayırma işlemi alacaklarda amortisman uygulanması olup, amortisman uygulamasında önceden ve sonradan amortisman ayırma söz konusu değildir. Amortisman ilgili olduğu hesap döneminde ayrılır. Buna paralel olarak, şüpheli alacaklarda karşılık alacağın şüpheli hale geldiği dönemde ayrılmakta ve alacağın şüpheli hale geldiği dönemden önce veya sonra karşılık ayrılamamaktadır.

4- VAZGEÇİLEN ALACAKLAR:

Vazgeçilen alacakların zarar yazılabileceği, VUK 324. maddesinde belirtilmiştir. Söz konusu maddede, “Konkordato veya sulh yolu ile alınmasından vazgeçilen alacaklar, borçlunun defterlerinde özel bir karşılık hesabına alınır. Bu hesabın muhteviyatı alacaktan vazgeçildiği yılın sonundan başlayarak üç yıl içinde zararlı itfa edilmediği takdirde kar hesabına naklolunur.” Hükümüne yer verilmiştir.

Vazgeçilen alacak konkordato anlaşması veya sulh yoluyla oluşmaktadır. Bu şekilde söz konusu alacak, alacaklı için değersiz alacak niteliğini de kazanmış olur. Ancak, değersiz alacak için gerekli olan kazai hüküm veya kanaat getirici bir belge, bu şekilde değersiz alacak haline gelen alacaklar için gerekli değildir. Alacaklı, konkordato veya sulh yoluyla alacağından vazgeçmektedir. Konkordato veya sulh anlaşması, vazgeçilen alacağın kanunda belirtilen şartlarda zarar yazılması için yeterlidir.

Vazgeçilen alacak, borçlu yönünden bir gelir ya da kar niteliğinde olup, alacaktan vazgeçildiği yıldan itibaren üç yıl süreyle karşılık hesabında tutulur. Bu süre içerisinde ortaya çıkacak zarar ile mahsup edilir. Mahsup edilemeyen karşılık belirtilen süre sonunda gelir hesaplarına aktarılır.

Vazgeçilen alacağın karşılık hesabında tutulabilmesi için gerekli şartlar;

a) Bilanço esasında defter tutmak;

Vazgeçilen alacağı karşılık hesabında izlemek için bilanço esasında defter tutmak gerekir. İşletme hesabı esasında, konkordato veya sulh yoluyla vazgeçilen alacakları alacaklı gider, borçlu ise gelir olarak kayıtlarına alır.

b) Konkordatoya gidilmesi,

Konkordato İcra İflas Kanununda düzenlenmiştir. Konkordatoda, iyi niyetli tacir veya diğer borçlular, alacaklılarıyla İcra İflas Kanunu hükümleri dahilinde anlaşarak borçlarının bir kısmını ödemekten kurtulmaktadır.

c) Sulh yolu;

Sulh yolu "Ferağ ve Kabul" başlığı altında 1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 91-95. maddelerinde düzenlenmiştir. Feragat ve ka-

bul kat' i bir hükmün hukuki neticelerini doğurmaktadır. Sulh yoluyla borçlu, borcunun bir kısmını veya tamamını ödemekten kurtulmaktadır.

Konkordato ve sulh yoluyla alınmasından vazgeçilen alacaklar için karşılık ayrılır. Borçlu, vazgeçilen alacağı özel bir karşılık hesabında izler. Karşılık hesabına alınan vazgeçilen alacak, konkordato anlaşmasının ticaret mahkemesince onandığı veya sulh anlaşmasının yapıldığı tarihten itibaren üç yıl süreyle bu hesapta tutulur.

5- SONUÇ:

Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesiyle ilgili olan bir alacağın, VUK'un 322. maddesinde hangi hallerde değersiz alacak haline geleceği ve hangi şartlarda zarar yazılabileceği belirtilmektedir. 323. maddesinde ise yine aynı nitelikteki bir alacağın hangi hallerde şüpheli alacak sayılacağı ve bunlar için karşılık ayırma şartları belirtilmiştir. VUK'un 324. maddesinde de konkordato veya sulh yolu ile alınmasından vazgeçilen bir alacağın nasıl zarar yazılabileceğine yer verilmiştir.

Bu yazımızda, esasında alacaklarda bir amortisman uygulaması olan değersiz alacak, vazgeçilen alacak ve şüpheli alacakların gider yazılması uygulaması, VUK ve ilgili tebliğ hükümleri çerçevesinde, özellikli durumları da belirtilerek, anlatılmaya çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

Beyanname Düzenleme Kılavuzu (2009) Ankara : Hesap Uzmanları Derneği
Özbalcı, Yılmaz(2007). **Vergi Usul Kanunu Yorum ve Açıklamaları**.
Ankara: Oluş Yayıncılık,.

Öztürk, Bünyamin(2006). **Vergi ve Muhasebe Uygulamaları Açısından Dönemsonu Envanter ve Değerleme İşlemleri**. Ankara : Maliye Hukuk Yayınları

Özyer, Mehmet Ali(2001). **Vergi Usul Kanunu Uygulaması**. Ankara :
[yayl.y.]

Pehlivan, Yafes “Alacak ve Sermayede Amortisman-1” **Maliye ve Sigorta Yorumları** 405-406 [t.y.] : s. 73

T.C. Yasalar (10.01.1961), **213 Sayılı Vergi Usul Kanunu**. Ankara :
Resmi Gazete (10705 sayılı)

